

Opioidikorvaushoidon verkostopäivien ohjelmat linkkeineen aiemmilta vuosilta:

- **2018 Kuopio**
- **2017 Tampere**
- **2016 Turku**
- **2015 Helsinki**
- **2014 Rovaniemi**
- **2012**

Opioidikorvaushoidon verkostopäivät 2018

Kuntoutus & sosiaalinen kuntoutus sekä osallisuus opioidikorvaushoidossa?

Aika: 11. – 12.10.2018

Paikka: Kuopion yliopistollinen sairaala (KYS), Auditoriorakennuksen auditorio

Torstai 11.10.2018 ohjelma

8.00 - 8.45 Ilmoittautuminen

Puheenjohtajina toimivat sosiaalityöntekijät Tanja Carrassi ja Seppo Suhonen, KYS päihdepsykiatria

8.45 Tervetuloa! Päivän avaa osaamiskeskusjohtaja Paula Ollonen, Mielenterveyden ja hyvinvoinnin palvelukeskus, KYS [Video](#)

9.00 Kuntoutuksen arkea ja juhlaa

[Kognitio, tarkkaavuus ja päihteet](#), neuropsykologi, psykoterapeutti Taisto Leppäsaari, KYS [Video](#)

Kommenttipuheenvuoro, neuropsykiatrinen valmentaja Jenny Kaasinen-Wickman, Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva, Dösa-hanke [Video](#)

10.30 Tauko ja huikopalaa

11.00 [Kotirinteen tuettu asuminen](#), vastuuhenkilö Tiina Komulainen, Työterapinen yhdistys ry

11.20 [Sosiaalisen kuntoutuksen palvelut Kuopion aikuissosiaalityössä](#), palveluohjaaja Riikka Pinta [Video](#)

11.40 [Korvaushoito ja rikosseuraamukset](#), erityisohjaaja Marjatta Kemppainen, Kuopion vapauttamisyksikkö ja erikoissuunnittelija Tiina Raatikainen Rikosseuraamuslaitos, Arviointikeskus, Kuopion yksikkö [Video](#)

12.30 Lounas

13.30 Savolainen tuokio

[Millä tavoin korvaushoito toteutuu Kuopiossa?](#) LT, vs. erikoislääkäri Markku Lähteenvuo, Niuvanniemen sairaala [Video](#)

14.00 Tauko tarjoiluineen

14.30 [Opioidikorvaushoitoa Itä-Suomessa -paneeli](#), puheenjohtajana Markku Lähteenvuo Mukana Iisalmen, Varkauden, Joensuun ja Oulun korvaushoitoyksiköt sekä kokemusasiantuntijan näkökulma

15.45 Päivän koonti

Tutustuminen paikallisiin ja muihin toimijoihin verkostopäivien messualueella auditorion läheisyydessä.

18.30 - 21.30 Iltatilaisuus Kuopion Kaupungintalon juhlasalissa (Tulliportinkatu 31)

Kuopion kaupungin tervehdys sekä paikallista ohjelmaa –

Tervetuloa verkostoitumaan ja iltapalalle mukavassa seurassa!

Perjantai 12.10.2018 ohjelma

8.15 - 8.30 Ilmoittautuminen

Päivän puheenjohtajana toimii toiminnanjohtaja Juha Mikkonen, EHYT ry.

- 8.30 Puheenjohtajan sekä [STM:n neuvottelevan virkamiehen Elina Kotovirran tervehdys](#)
[Video](#)
- 8.45 [Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden edistäminen OK-hankkeessa](#),
Hankepääällikkö Irina Köntti, A-klinikkasäätiö, OK-hanke [Video](#)
- 9.15 [Sosiaalinen kuntoutus – enemmän sosiaalista toimintakykyä ja osallisuutta](#),
Erikoistutkija Helka Raivio, THL [Video](#)
- 9.45 Kahvi
- 10.00 Toimintamallit osallisuuteen - Työpajatyöskentelyä aiheen parissa
- Työpaja 1. [Matalan kynnyksen työtoiminta osana opioidikorvaushoitoa, askeleita opinto- ja työelämään](#), OK-hanke/HDL Hoiva Oy
- Työpaja 2. [Opioidikorvaushoidon laajentuva työyhteisö ja kiertävä kehittämiskokous - toimintamalli](#), OK-hanke/A-klinikkasäätiö
- Työpaja 3. [Liftillä duuniin - työ- ja toimintakyvyn kartoituksen merkitys työelämäpolulla](#), OK-hanke/Sovatek-säätiö
- Työpaja 4. [OK-kurssilta polkuja työ- ja vapaaehtoistoimintaan sekä opiskelumaailmaan](#), OK-hanke/Tukikohta ry
- Työpaja 5. Kokemusasiantuntija ja ammattilainen - työparityöskentelyn mahdollisuudet ja haasteet, OK-hanke/Seurakuntaopisto
- Työpaja 6. [Opioidikorvaushoito & osallisuus \(maa\)kunnissa](#) – työpaja maakuntien valmistelijoille, OK-hanke/THL
- 12.15 Lounas
- 13.15 [Mitä on opioidikorvaushoito, yhteisasiakkuus ja osallisuus \(maa\)kunnissa 2020?](#)
Psykiatria ja päihdepalvelujen johtaja Mikko Tamminen, Helsingin kaupunki [Video](#)
Kommenttipuheenvuoro va. osastonylilääkäri, Ilkka Ojansuu, KYS päihdepsykiatria
- 13.45 Päivitetty huumeongelman käypä hoito opioidikorvaushoidon kehyyksenä?
Kliininen opettaja Solja Niemelä, Turun yliopisto [Video](#)
- 14.15 Pyöreän pöydän keskustelua opioidikorvaushoidosta ja arjen osallisuudesta. Pöydän äärellä OK-hankkeen hankekehittäjät ja johtaja Antti Weckroth, A-klinikka Oy
- 14.45 Verkostopäivien koonti ja päätössanat
- 15.00 Verkostopäivät päättyvät

Rinnakkaistilaisuus: Okey ry:n yhteinen lounas ja kokous pe 12.10.2018 klo 12.15–13.30

Auditoriorakennuksen kokoushuoneessa

Opioidikorvaushoidon verkostopäivät 2017

Tampereella 10.–11.10.2017 pidetyt opioidikorvaushoidon verkostopäivät kokosivat yhteen yli 300 ammattilaista sekä kokemuksellista asiantuntijaa. Lisäksi tapahtumaa seurattiin videostriimauksen välityksellä verkossa.

Julkaistut esitykset ja videotallenteet löytyvät tästä:

- Diaesitykset: <https://www.slideshare.net/THLfi/tag/opisemma2017>
- Videotallenteet 10.–11.10.2017: <http://videonet.fi/web/thl/20171011/tiistai/>
- Kokemusasiantuntijan puheenvuoro ”Pieni palanen osallisuudesta - Asiakasosallisuus palvelujen kehittämisessä: <https://youtu.be/Gc0jnqwxXzQ>

Opioidikorvaushoidon verkostopäivät 20.–21.10.2016 Turku

- **Paikka:** Tyks, T-sairaala, os. Hämeentie 11, Turku
- **Järjestäjät:** Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin Addiktiopoliklinikka, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos ja A-klinikkasäätiön koordinoima OK-hanke (Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden kehittäminen) sekä Turun yliopisto, psykiatrian oppiaine.

To 20.10.2016 klo 9.00–16.00 ”Opioidikorvaushoito – perhenäkökulma” (järjestäjänä VSSHP ja THL sekä Turun yliopisto, psykiatrian oppiaine)

8.15–9.00 Ilmoittautuminen ja aamukahvi.

Päivän puheenjohtajana professori, ylilääkäri Jarmo Hietala, Turun Yliopisto ja VSSHP Psykiatrian tulosalue

klo 9.00–9.15 Päivän puheenjohtajan tervehdys.

9.15–10.00 Korvaushoito raskausaikana ja synnytyksen jälkeen – Addiktiopoliklinikan hoitomalli. Sairaanhoitaja Ulla Lahtero ja apulaisylilääkäri Anna-Maria Heinisuo, Addiktiopoliklinikka, VSSHP:n psykiatrian tulosalue

10.00–10.45 Kokemuksia korvaushoidosta ja äitiydestä. Kaksi kokemusasiantuntijaa.

Haastattelijana sairaanhoitaja, perheterapeutti Kai Silfver, Addiktiopoliklinikka

10.45–11 Tauko

11.00–12.00 Päihderiippuvuus ja vanhemmuuden haasteet. Psykiatrian erikoislääkäri Antti Mikkonen, Addiktum ja psykologi, perhepalvelujen johtaja Mikko Hulkkonen, Raision kaupunki

12.00–13.00 Lounas (omakustanteinen)

13.00–13.45 Raskauden aikainen stressi ja lapsen aivojen kehitys. Professori, aikuispsykiatrian tulosyksikön johtaja Hasse Karlsson, VSSHP

13.45–14.30 Vastasyntyneen opioidivieroitusoireiden hoito. Professori Liisa Lehtonen, TYKS, Lasten ja nuorten klinikka

14.30–15.00 Kahvi

15.00–15.45 [Riittävä vai riittämätön vanhemmuus – lastensuojelun haasteet päihdeperheessä.](#)

Sosiaalityöntekijä Minna Laitinen, Addiktiopoliklinikka, VSSHP:n psykiatrian tulosalue

15.45–16.00 Päivän päätös. Päivän puheenjohtaja.

To 20.10.2016 klo 16.30–18.00 tutustumiskäynnit (järjestäjänä VSSHP ja THL)

1. Päihdepsykiatrinen päivystys: [EPLL](#) – T-sairaala, 2. krs.
2. [Selviämisasema ja katkaisuhuoltoasema](#): A-klinikkasäätiö – siirtyminen tilausbussilla T-sairaalan edestä. (Päivitys 6.5.2020: [Selviämisasema](#) & [Vieroistushoitoyksikkö](#))
3. [Avopalveluyksikkö Olivia](#): Turun ensi- ja turvakoti ry – siirtyminen tilausbussilla T-sairaalan edestä
4. [Addiktiopoliklinikka](#): konsultaatiotyöryhmä-mallin esittely. VSSHP – Rakennus 8 (Päivitys 6.5.2020: [Riippuvuuspsykiatria](#))

To 20.10.2016 klo 19.00–22.00 iltatilaisuus Turun keskustassa ravintolassa (järjestäjänä OK-hanke)

- Paikka: Hotelli Hamburger Börs, os. Kauppiaskatu 6, 20100 Turku
- Iltatilaisuudessa esiintyy Gandhi-bändi (huom. esitys siirtynyt perjantailta!)

Pe 21.10.2016 klo 9.15–15.30 ”Miten korvaushoitoa voi toteuttaa niin, että osallisuus vahvistuu?” (järjestäjänä OK-hanke)

8.30–9.15 Aamukahvi

Päivän puheenjohtajana neuvotteleva virkamies Elina Kotovirta, STM

9.15–9.20 [Avaus](#). Päivän puheenjohtaja.

9.20–10.00 [Orientaatio päivään: Mitä sosiaalinen osallisuus tai asiakasosallisuus tarkoittaa?](#)
Erikoistutkija Anna-Maria Isola, THL

10.00–12.00 Työpajoja

- **Työpaja 1.** [Osallisuus korvaushoidon järjestämisessä ja hankinnoissa](#). Suunnittelija Taina Schneider, THL, OK-hanke & [koulutettu kokemusasiantuntija, ryhmäohjaaja Jenny Kaasinen-Wickman](#), KokoA ry.
- **Työpaja 2.** [Yhteisöllisyys korvaushoidossa](#). Hanketyöntekijä Birgitta Pekkanen, Sovatek-säätiö, OK-hanke, Korvaushoitotyöryhmä ja Vertaistoimintakeskus Asema 78.
- **Työpaja 3.** [Vertaistuella korvaushoitoyhteisön kautta paluumuuttajaksi yhteiskuntaan](#). Hanketyöntekijä Kirsti Heikkuri, A-klinikkasäätiö, OK-hanke ja Wertzun kehittäjät.
- **Työpaja 4.** Kokemusasiantuntijana eri toimintaympäristöissä – yhteistyön ja -kehittämisen mahdollisuudet. Hanketyöntekijä, kokemusasiantuntija Hanna-Leena Hurri, Seurakuntaopisto, Kirkkopalvelut ry, OK-hanke & Yhteistyöntekijä Anna-Mari Laitinen, HDL.
- **Yhdistetty työpaja 5 ja 6.** [Opinto- ja työllistymispolkuja](#). Hanketyöntekijä Tommi Naumanen Tukikohta ry / OK-hanke ja työvalmentaja Ville Peltonen, HDL/OK-hanke.
- **Työpaja 7.** Kokemusasiantuntijat/kehittäjäasiakkaat yhteisten kokemusten äärellä. Hankesuunnittelija / kokemusasiantuntija Mikael Söderström A-klinikkasäätiön Verkottajahanke / KoKoA ry & Hankekoordinaattori Pirjetta Salomäki, HDL, OK-hanke.
- **Työpaja 8.** Perheen tukeminen korvaushoidon aikana / sosiaalityöntekijä Minna Laitinen, erikoislääkäri Jeppe Snell, psykologi Nina Svedström-Koskinen ja sairaanhoitaja Marja Laihin TYKS Addiktiopoliklinikka.

12.00–13.00 Lounas

13.00–13.15 Virittäytyminen iltapäivään.

13.15–13.45 [Reflektiota työpajoista](#). Kehittämispäällikkö, hankekoordinaattori Airi Partanen, THL / OK-hanke

13.45–14.45 [Opioidikorvaushoidossa olevien sosiaalisen osallisuuden vahvistamisen kehittämishanke](#). Tutkija Teemu Kaskela, A-klinikkasäätiö

o [A-klinikkasäätiö, Helsingin Diakonissalaitos, Tukikohta ry, Sovatek-säätiö, Kirkkopalvelut, Seurakuntaopisto, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos](#)

14.45–15.15 [Kehittämisrahoitus. Aluekoordinaattori Tanja Hirschovits-Gerz, Sokra](#) – Keski- ja Länsi-Suomen alue, THL

15.15–15.30 [Päivän päätös](#). Päivän puheenjohtaja.

Opioidikorvaushoidon 20-vuotisjuhlaseminaari

Tiistai 18.8.2015 seminaari klo 8.15-16 (Biomedicum), tutustumiskäynnit 16.30-18 ja iltatilaisuus klo 19 alkaen (Ravintolalaiva Wäiski)

Järjestäjä: HUS yhteistyössä THL:n, A-klinikkasäätiön ja POSKE:n kanssa

Videotallenne 18.8.2015 luennoista ja paneelista THL:n Youtube-kanavalla:

https://www.youtube.com/playlist?list=PLV8_D7-jawHQI9dY48bRp4g-42uOQhWGw katsottavissa helmikuulle 2016 asti.

Kalvosarjat THL:n slidesharessa:

http://www.slideshare.net/THLfi/tag/opioidikorvaushoito_20v_seminaari (Päivitys 6.5.2020: ei sisältöä)

Seminaari

Päivän puheenjohtaja: Vanhuspsykiatrian professori Hannu Koponen, Helsingin yliopisto, HYKS Psykiatria

09.00 Seminaarin avaus. Toimialajohtaja Matti Holi, HYKS Psykiatria

09.15 20 vuotta korvaushoitoa. Lääkintöneuvos Helena Vormo STM

09.30 Perustuuko korvaushoito tosiasioihin? Onko opiaattiriippuvuus sairaus ja onko sen hoito näyttöön perustuvaa? Professori Hannu Alho, Helsingin yliopisto

10.15 Korvaushoitopotilaiden kognitiivinen suoriutuminen: mitä tiedetään ja mitä merkitystä sillä on? Neuropsykologi, FT Pekka Rapeli, HYKS Päihdepsykiatria

11.00 Tauko

11.15 Ajankohtaista huume-testauksista ja huume-kuolemista. Professori Ilkka Ojanperä, Hjelt-instituutti

12.00 Lounas

13.00 Suomalainen korvaushoito kansainvälisessä perspektiivissä. Psykiatrian erikoislääkäri Saija Turtiainen, HYKS Päihdepsykiatria

13.45 Epidemiologinen katsaus ”korvaushoidossa olevien psykiatrisen spektri”. Kliininen opettaja LT Antti Mikkonen, Turun yliopisto

14.30 Tauko

15.00-16.00 Paneeli ”Miten kaikki alkoi, miten on muuttunut?” Paneelin puheenjohtaja:

Osastonylilääkäri LT Leea Muhonen, HYKS Päihdepsykiatria

Osallistujat: Osastonhoitaja Hannele Kanerva, Helsingin kaupunki

Ylilääkäri Carola Fabritius, Helsingin kaupunki

Emeritus ylilääkäri Antti Holopainen, A-klinikkasäätiö

Dosentti LKT Kimmo Kuoppasalmi

Koulutettu kokemusasiantuntija Jenny Kaasinen-Wikman

Tutustumiskäynnit

16.30 – 18.00 Tutustumiskäyntejä Helsingissä sijaitseviin huumeiden käyttäjien hoitoyksiköihin:

- HYKS Päihdepsykiatrian Opioidiriippuvuuspoliklinikka (os. HYKS Psykiatriakeskus, Välskärinkatu 12) – Sami Knuuttila
- Helsingin Diakonissalaitoksen Munkkisaaren toimintayksikkö (os. Munkkisaarenkatu 16) – Olli Vacklin
- A-klinikkasäätien Helsingin Vinkki, Kallion toimipiste (os. Toinen linja 15) – Nora Lindroth
- Helsingin kaupungin Etelän päihdepoliklinikka Sörnäisissä (os. Hämeentie 31 A) – Jari Paavola

Iltaohjelma

19.00 Iltaohjelma Ravintolalaiva Wäiski, os. Hakaniemenranta 11, 00530 Helsinki

Keskiviikko 19.8.2015 klo 8.00–16.00 (Biomedicum)

08.00-08.30 Ilmoittautuminen ja aamukahvi

Päivän puheenjohtaja Risto Vataja, linjajohtaja, Gero-, neuro- ja päihdepsykiatria, HYKS Psykiatria

08.30 Psykoosi ja korvaushoito – case. HUS Päihdepsykiatrian opioidiriippuvuuspoliklinikan työryhmä

09.15 Kommenttipuheenvuoro integroidusta hoidosta. Vanhuspsykiatrian professori Hannu Koponen, HYKS Psykiatria

09.30 Työpajat. Ohjeistus Osastonhoitaja Sami Knuuttila, HUS Päihdepsykiatria

Työpaja 1: Korvaushoitopotilaan lääkehoito. Professori, ylilääkäri Solja Niemelä, Lapin Sairaanhoidopiiri / Oulun yliopisto (**SEMINAARIHUONE 3**, kartassa nro. 5)

Työpaja 2: Työkaluja omahoitajuuteen – hoitosuunnitelmakortti tukemassa hoidon suunnitelmallisuutta. Osastonhoitaja Sami Knuuttila, HYKS Päihdepsykiatria (**KOKOUSHUONE 3**, kartassa nro. 7)

Työpaja 3: Työkaluja omahoitajuuteen - motivoiva haastattelu FT Leena Ehrling (**KOKOUSHUONE 8-9**, kartassa nro. 9)

Työpaja 4: Opioidikorvaushoito ja oheiskäyttö – mitä kertoo hoidosta? Johtava ylilääkäri, LT Kaarlo Simojoki, A-klinikkasäätio (**LUENTOSALI 1**)

Työpaja 5: Psykososiaalinen kuntoutus (**SEMINAARIHUONE 1-2**, kartassa nro. 4)

- Voimavarakeskeinen hoitaminen. Sairaanhoidaja perheterapeutti Heimo Spelman, HYKS Päihdepsykiatri
- Toimintakyvyn arviointi hoitoryhmässä. Toimintaterapeutti Kaisla Flood, HYKS Päihdepsykiatria
- Kokemuksia päihdepsykiatristen potilaiden taito- ja valmennusryhmästä. Psykologi Meri Pallasmaa, HYKS Päihdepsykiatria

11.30 Lounas

12.30 Työpajojen anti

13.00 Persoonallisuushäiriöpotilaiden hoito opioidikorvaushoidossa oleville. Palvelupäällikkö, ylilääkäri, LL, YTM, Juha Kemppinen, Integroidut mielenterveys- ja päihdepalvelut, Aikuisten avo- ja laitoshoidon EKSOTE

13.45 Tauko

14.15 Neuropsykiatrinen näkökulma, LT Elina Sihvola, HYKS Neuropsykiatria

15.00-16.00 Päihdepsykiatrian rooli tulevassa sote-mallissa – yhteenvetoa juhlaseminaarin
annista. Osaston ylilääkäri Leea Muhonen HUS Päihdepsykiatria

Opioidikorvaushoidon verkostopäivät 2014

Paikka: Rovaniemen kaupungintalo, Hallituskatu 7

Aika: 25.–26.9.2014

Torstai 25.9.2014

Päivän puheenjohtaja professori, ylilääkäri Solja Niemelä, Lapin Sairaanhoidopiiri / Oulun yliopisto

9.00 Ilmoittautuminen ja aamukahvit

9.30 Päivien avaus, puheenjohtaja Solja Niemelä,

9.45 Korvaushoito Pohjoismaissa, Jani Selin, tutkija, THL

10.15 Kuntouttava korvaushoito

- Rovaniemen A-klinikka, sh Tuula Ulkuniemi
- Hyvinkään A-klinikka sh Minna Palmunen
- Vaasan Päihdeasema, sh Halinen Outi ja Jenni Ahlbäck

11.30 Kokemusasiantuntijoiden kommenttikeskustelu videoteitse ja paikan päällä,

keskustelun vetäjänä kehittämispäällikkö Asta Niskala, Pohjois-Suomen

Sosiaalialan Osaamiskeskus

12.00 Lounas ja verkostoituminen

13.15 Tukiasuminen ja korvaushoito

- Rovaniemi, sosiaaliohjaaja Mari Isokoski, tukiasunnot ja sosiaalityöntekijä Paula Perttunen, A-klinikka

13.45 Terveyskeskuksen sairaanhoitaja opioidikorvaushoitoa toteuttamassa

- Rovaniemi, Uittotiimi / Attendo terveysterveyst, terveydenhoitajat Oili Rantahalvari ja Tanja Mäki-Runsas
- Kuopio, sh Eija Anttila

14.30 Kahvitauko

15.00 Kuntouttava työtoiminta ja korvaushoito

- Taivalkoski, johtava sosiaalityöntekijä Birgitta Ojala ja kuntouttavan työtoiminnan ohjaaja Heli Räisänen
- Rovaniemi, sosiaalityöntekijä Tuija Kuusijärvi TYP ja yksilövalmentaja Päivi Pyy, E duro

15.45 Päivien päätössanat, puheenjohtaja Solja Niemelä

Perjantai 26.9.2014

Päivän puheenjohtaja kehittämispäällikkö Airi Partanen, THL

8.30 Hyvää huomenta, ohjeet ja jakautuminen päivän työpajoihin, kehittämispäällikkö Airi

Partanen, THL

9.00 Rinnakkaiset työpajat (työpajan vetäjän/vetäjien nimet suluissa)

Työpaja 1-3 Haittoja vähentävä korvaushoito (psykiatri Pekka Laine / os.hoitaja Kaarina Mertaniemi, HDL / psykiatri Ilkka Kujala) (Päivitys 6.5.2020: hyperlinkki poistettu, kts. liite 1)

Työpaja 4 Korvaushoidon vaikutus lapsiperheen arkeen ja tuen tarpeeseen (Kristiina Leinonen, Lapin Ensi- ja Turvakoti Talvikki) (Päivitys 6.5.2020: hyperlinkki poistettu, kts. liite 2)

Työpaja 5 Korvaushoidossa olevien vertaistuki (palvelualueen johtaja Sari Nyberg, HDL ja Juha Kröger, yksikön johtaja, HDL) (Päivitys 6.5.2020: hyperlinkki poistettu, kts. liite 3)

Työpaja 6 Innokylän käytännöt (kehittämispäällikkö Airi Partanen, THL) (Päivitys 6.5.2020: hyperlinkki poistettu, kts. liite 4)

11.00 Lounas

12.30 Rinnakkaiset työpajat

Työpaja 1-2 Kuntouttava korvaushoito (os.hoitaja Kaarina Mertaniemi / psykiatri Ilkka Kujala) (Päivitys 6.5.2020: hyperlinkki poistettu, kts. liite 5)

Työpaja 3 Rajojen asettaminen korvaushoidossa (palveluesimies Riitta Liinamaa, Rovaniemi) (Päivitys 6.5.2020: hyperlinkki poistettu, kts. liite 6)

Työpaja 4 Opioidikorvaushoidon toteuttaminen terveyskeskuksessa (kehittämispäällikkö Airi Partanen, THL) (Päivitys 6.5.2020: hyperlinkki poistettu, kts. liite 7)

14.00 Työpajojen ja päivien yhteenveto sekä jatkosta sopiminen, kehittämispäällikkö Airi Partanen, THL

”Opioidihoito – tieteellisestä tiedosta hyviin käytäntöihin”

Aika: 28.11.2012 klo 9.00–16.00

Seminaari tarjoaa ajankohtaisen katsauksen Suomen huumetilanteesta, opioidihoitoa koskevista kansainvälisistä ja kotimaisista ohjeistuksista ja suosituksista, opioidikorvaushoidon toteuttamisesta sekä Suomessa että Pohjoismaissa, tietoa uusista korvaushoitotutkimuksista sekä käynnistyvästä opioidikorvaushoidon kehittämishankkeesta.

Esitykset valmistuvat

Ohjelma:

- 9.00 [Seminaarin avaus](#)
Ylilääkäri, yksikön päällikkö Jaana Suvisaari, THL
- 9.15 [Suomen huumetilanne](#)
Erikoissuunnittelija Elina Kotovirta, THL
- 10.00 [Yhteenvetoa suomalaisista korvaushoidon vaikuttavuus- ja seurantatutkimuksista](#)
YTT Jani Selin
- 10.30 [Opioidihoito Pohjoismaissa](#)
Tutkimuspäällikkö Kerstin Stenius, THL
- 11.00 [Korvaushoitotutkimusta Helsingin yliopiston sosiaalitieteiden laitoksella](#)
Tutkijatohtori Riikka Perälä, tutkijatohtori Anna Leppo, Helsingin yliopisto
- 11.00 [Korvaushoidossa kuntoutuminen – hoidosta irrottautuneiden näkökulma](#)
VTK Sini Kankaanpää, Helsingin yliopisto
- 11.30 Keskustelua
- 13.00 [Käypä hoito –suositus sekä opioidihoitoa koskevat kotimaiset ja kansainväliset ohjeistukset](#)
Tutkimusprofessori Hannu Alho, THL
- 14.30 [Opioidihoito Suomessa 2011, STM:n selvityksen tulokset: hoitomuodot](#)
Kehittämispäällikkö Airi Partanen, THL
- 14.30 [Opioidihoito Suomessa 2011, STM:n selvityksen tulokset: hoidon haasteet ja ongelmat](#)
Korkeakouluharjoittelija Laura Sohlberg, THL
- 15.15 [Opioidihoidon kehittämishanke](#)
Kehittämispäällikkö Airi Partanen, THL
- 16.00 Seminaari päättyy

LIITTEET

Liite 1 – 2014 Rovaniemi

YHTEENVETOA TYÖPAJOISTA 26.9.2014:

Haittoja vähentävä korvaushoito (pj Pekka Laine, Ilkka Kujala, Kaarina Mertaniemi)

- Todettu, että haittoja vähentävä korvaushoito on hyvä lähtökohta sille, että voi saada hoitoa matalammalla kynnyksellä kuin aiemmin. Toisaalta osa hoitopaikoista haluaa pitää kynnyksen korkeana ja siten taata hoitoon tulevien motivoitumisen. Osa hoitopaikoista haluaa rajata hoidettavien määrän resurssien, eikä tarpeen mukaan ja osa pitää edelleen koko korvaushoitoa vääränä hoitomuotona. Valistusta tarvitaan, että edes lainmukainen oikeus hoitoon toteutettua
- Pienillä paikkakunnilla haittoja vähentävää korvaushoitoa ja kuntouttavaa korvaushoitoa ei hoitomuotoina erotella, vaan niiden mukaiset painotukset voivat vaihdella yksiköllisessä hoitosuunnitelmassa; hoitomuodosta toiseen – kumpaankin suuntaan – voi siirtyä yksilöllisen tarpeen mukaan.
- Hoitomuodon valinnan tulisi aina perustua yksilöllisesti arvioituun tarpeeseen, ei jäykästi eroteltuihin hoitomuotoihin.
- Keskusteltu myös korvaushoidosta toiseen siirtymisen vaihtoehtoista ja merkityksestä. Pitäisikö hoito aloittaa aina ”pelkällä lääkkeenjakelella” haittoja vähentävän korvaushoidon hengessä? Tällä hetkellä hoidon alkuvaiheissa tavoitteet painottuvat kuntouttavaan korvaushoitoon, jolloin kuntouttavan korvaushoidon päättäminen voidaan tulkita ”epäonnistumisen merkiksi”. Jos hoito aloitettaisiin haittoja vähentävällä korvaushoidolla – tai ”kevennetyllä kuntouttavalla hoidolla”, lähtökohta voisi olla positiivisempi.
- Ongelmaksi saattaisi tulla haluttomuus siirtyä haittoja vähentävästä kuntouttavaan hoitoon lisääntyvien rajoitusten ja veloitteiden vuoksi. Ympäristön suhtautuminen hoitoon, jossa saa jatkaa muiden aineiden käyttöä, voi olla kriittinen, kun hyväksyntää on kontrolloivallekin hoidolle vaikea saada.
- Haittoja vähentävässä korvaushoidossa pitäisi hyödyntää nykyistä enemmän ryhmämuotoisia hoitomuotoja sekä jalkautuvaa hoitoa.
- Keskusteluissa käsitelty rajojen ja selkeiden kriteerien merkitystä. Todettu se, että yksiköiden ja työntekijöiden välillä on eroja niin hoidon toteutuksessa kuin myös rajoista poikkeamisen sietämisessä. Haittoja vähentävässä korvaushoidossa tarvitaan myös selkeitä sääntöjä (esim. hoitoon pääsyn, hoidosta pois joutumisen, kuntouttavaan ja kuntouttavasta hoidosta siirtymisen kriteerit, oheiskäyttö, käyttäytyminen).
- Todettu, että haittoja vähentävään korvaushoitoon voivat kuulua myös kotiannokset. Toisaalta kuntouttavaan hoitoon houkuttelemiseksi kotiannokset halutaan rajata vain sinne kuuluviksi.
- Pohdittava, missä laajuudessa ohjeet ovat valtakunnallisia ja miten paikallisesti voi säätää yhteisiä rajoja ja henkilökohtaisia.

Liite 2 – 2014 Rovaniemi

YHTEENVETO TYÖPAJOISTA 26.9.2014:

Korvaushoidon vaikutus lapsiperheiden arkeen, pj Kristiina Leinonen

- Ryhmässä noussut paljon kysymyksiä, mikä näkynyt esittäytymisen viemänä runsaana aikana
- Keskeisenä viestinä haluttu nostaa asennekysymykset: ”Lapsen hyvä on se, miten eettisesti kestävästi heidän vanhempinsa suhtaudutaan; millaisia käsitteitä henkilökunta käyttää (esim. subuäiti leimaava)
- Eri sektoreiden (sosiaali- ja terveydenhuollon päihdehoito, lastensuojelu) välisessä yhteistyössä tarvitaan luottamusta myös ammattilaisten välillä, toisensa asiantuntemukseen; on rakennettava luottamuksellista yhteistyösuhdetta yli ammattirajojen, kuten rakennetaan lapsen kehityksen kannalta hyvää vuorovaikutus- ja kiintymyssuhdetta vanhempien ja lasten välille.
- Jos olisi taikasauva perheiden avun lisäämiseksi, tarvittaisiin hoitojärjestelmän vahvistamista, vahvaa tuen antamista myös kotiin ja laitoshoidotaksojen jälkeen saatavaa kotiapua.

Liite 3 – 2014 Rovaniemi

YHTEENVETO TYÖPAJOISTA 26.9.2014:

Vertaistuki korvaushoidossa (pj Sari Nyberg ja Juha Kröger, yhteenveto Suvi Tuomisto

- Keskusteltu korvaushoidon yhteisöllisyydestä eli vertaistuesta ja sen eri muodoista, mm. tukihenkilönä toimimisesta, kokemusasiantuntijoiden hyödyntämisestä esim. korvaushoidon arvioinnissa ja asiakasedustajatoiminnassa ja korvaushoitotyöryhmässä.
- Ammattilaisten keskuudessa nousi seuraavanlaisia kysymyksiä: esittäytymiskierroksella nousi tärkeimmäksi asiaksi saada kuulla vertaistoiminnan hyvistä käytännöistä eri puolelta Suomena. Muita esiin nousseita kysymyksiä olivat: Koska korvaushoitoasiakas on valmis kokemusasiantuntijatoimintaan? Miten vertaistukitoimintaa voisi hyödyntää korvaushoidossa käyvien äitien ja isien kanssa? Millaisia kokemuksia muilla on vertaistuesta?
- Korvaushoidossa olevien perheiden vertaistuki puhututti monia.
- Ryhmässä syntyi erinomaista keskustelua vertaistuen ja yhteisöllisyyden merkityksestä korvaushoidossa ja siitä, miten hyödyntää korvaushoidossa erilaisia yhteisöllisen hoidon menetelmiä.
- Lisäksi keskusteltiin tasavertaisesta kohtaamisesta kun toiminnoissa kehitetään vertaistukea ja vertaistoimintaan. Kokemusasiantuntijat saivat hyvää palautetta ammattilaisilta siitä, että vertaistoiminnan kehittämisessä on hyvä ”heittää tittelit” tittelit nurkkaan kun keskustellaan, millainen vertaistoiminta ja -tuki auttaa korvaushoidon asiakkaita -> kuulla hyviä kokemuksia ja käytäntöjä.

Liite 4 – 2014 Rovaniemi

YHTEENVETO TYÖPAJOISTA 26.9.2014:

Innokylän käytännöt (pj Airi Partanen, yhteenveto Soile Korpi)

- oli useammalle ryhmässä olleelle vieras, joten ryhmässä esiteltiin Innokylän toimintaa ja tutustuttiin Opioidikorvaushoitoa toteuttavien yksiköiden verkostoon, kehittämissympäristössä kehitettävänä oleviin opioidihoidon käytäntöihin (ks. esim. Korvaushoitopotilaan psykososiaalinen kuntoutus pienellä paikkakunnalla sekä Asiakkaan muutosvalmiuden tukeminen ja arviointi korvaushoito-ohjelmissa) sekä opioidihoidon kehittämishankkeeseen.
- Todettiin, että Innokylä voi toimia sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämiseen liittyvän tiedon ja kokemusten vaihdon kanavana sekä mahdollistaa yhteiskehittämistä erilaisissa verkostoissa
- Innokylästä löytyy tietoa opioidikorvaushoitoon liittyneestä kehittämistyöstä (ks. verkoston sivu "Verkosto kehittää"), joista tutustuttiin mm. vaikuttavuuden arviointiin kehitettyyn, pilotoitavana olevaan lomakkeeseen, sekä potilaan muutosvalmiuden tukemiseksi kehitettyyn lomaketyökaluun
- Ryhmässä keskusteltiin myös suunnitteilla olevista opioidikorvaushoidon 20v juhlaseminaarin (18.-19.8.2015) suunnittelusta ja Innokylän verkostoalustan hyödyntämisestä suunnittelussa.

Liite 5 – 2014 Rovaniemi

YHTEENVETO TYÖPAJOISTA 26.9.2014:

Kuntouttava korvaushoito (pj Ilkka Kujala, Kaarina Mertaniemi, yhteenvetoa tekemässä myös Jaana Malinen)

- Kuntouttavassa korvaushoidossa tärkeää rajanveto ja säännöt, mutta kuitenkin hoidon tulisi olla "mielummin palkkio- kuin sanktioperusteinen"
- Korvaushoidon sisällön ja tavoitteiden tulee perustua potilaan tarpeeseen, ja niissä pitää kuulla potilaan näkökulmia
- Mikäli potilaalla on lapsia, lastensuojelun kanssa tehtävä yhteistyö tärkeää.
- Lääkityksen lisäksi tarvitaan psykososiaalista kuntoutusta – "Ihminen on kokonaisuus, jossa on huomioitava fyysiset, psyykkiset ja sosiaaliset asiat".
- Kuntouttavan korvaushoidon kuntoutussuunnitelmaa on arvioitava "vaihespesifisti", ja muutettava tarpeen mukaan suunnitelmaa
- Hoidon laatu ei muodostu vain käsikirjojen sisältöä noudattamalla, vaan tarvitaan myös "pelisilmää" yksilöllisyyden huomioimiseksi. Käsikirjalla voidaan kuitenkin vahvistaa esimerkiksi potilaan oikeusturvaa.
- Bentsodiatsepiinien ajasalaminen kuuluu kuntouttavaan korvaushoitoon
- Todettu, että myös haittoja vähentävässä korvaushoidossa voi kuntoutua.

Liite 6 – 2014 Rovaniemi

YHTEENVETO TYÖPAJOISTA 26.9.2014:

Rajojen asettaminen korvaushoidossa (pj Riitta Liinamaa)

- Ryhmä oli iso, joten valittu alussa kolme eniten kiinnostusta herättänyttä aihealuetta
- Todettu, että hoidossa olevat potilaat tulisi ottaa mukaan tekemään sääntöjä sekä suunnittelemaan niistä poikkeamiseen liittyviä seurauksia. Kun säännöt on tehty, niitä on tärkeä myös yhdenmukaisesti noudattaa, ”ei vatuloita”.
- Perinteisesti hoitosuunnitelmaan liittyvää työnjakoa on ajateltu kolmikantaisena ”lääkäri määrää, hoitaja hoitaa ja potilas on passiivisena kohteena”. Hoitosopimukseen liittyvää ajattelua ja käsitteistöä muuttamalla tästä voisi päästä potilaan ja hoitohenkilökunnan yhteistä vastuuta ja yhteistyötä painottavaan suuntaan. Pitäisikö hoitosopimuksissa puhuakin rajojen sijaan yhteistyöstä ja kunkin rooleista siinä? Hoitosuunnitelmaa voisi myös kehittää niin, että aloitettaisiin ”alustavalla hoitosopimuksella” ja tehtäisiin myöhemmin ”parempi kuntoutussuunnitelma”
- Työturvallisuuden osalta oli keskusteltu mm. pienten ja suurten paikkakuntien eroista. Pienillä paikkakunnilla hoidossa olevat voivat kohdistaa uhkailua työntekijöihin myös vapaa-ajalla.
- Ryhmässä oli keskusteltu myös behavioraalisen terapian ja kognitiivisen psykoterapian keinoista rajojen asettamisessa.

Liite 7 – 2014 Rovaniemi

YHTEENVETO TYÖPAJOISTA 26.9.2014:

Opioidikorvaushoidon toteuttaminen terveyskeskuksessa (pj Airi Partanen, yhteenveto Taisto Tervo)

- Työpajassa keskusteltiin kahdesta isommasta kokonaisuudesta: asenteista ja terveyskeskuksessa toteutettavaan korvaushoitoon soveltuvuudesta
- Todettiin, että paikkakunnittain on eroja siinä, miten terveyskeskukset osallistuvat korvaushoidon toteuttamiseen aina korvaushoidon kokonaisvastuun kantamisesta (hoidon aloituksesta alkaen ml myös psykososiaalinen tuki ⇔ hoidossa vakiintuneessa vaiheessa olevat, joilla ei enää mitään oheiskäyttöä, jotka siirtyvät terveyskeskukseen päihdehoitoon erikoistuneista yksiköistä)
- Kielteisiä asenteita on mahdollista muuttaa: tarvitaan tietoa, kollegiaalista tukea (mm. videoneuvottelut pitkienkin matkojen päästä, työnohjausta, hyvistä esikuvista oppimista)